

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет адвокатури та антикорупційної діяльності
Кафедра організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури

АДВОКАТУРА: МИНУЛЕ, СУЧАСНІСТЬ ТА МАЙБУТНЄ

**МАТЕРІАЛИ
XV Міжнародної
науково-практичної конференції**

*14 листопада 2025 року,
м. Одеса*

Одеса
«Юридична література»
2025

УДК 347.965(477)(063)
A288

Редакційна колегія:

Н. М. Бакаянова (голова), завідувачка кафедри організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури;
С. К. Костенко, професор;
І. О. Кісліцина, доцент;
М. О. Кравченко, доцент;
О. Г. Свіда, доцент;
П. М. Синицин, доцент;
О. О. Храпенко, доцент;
Л. П. Нестерчук, старший викладач;
Р. Р. Щербатий, асистент

Рекомендовано до друку вченою радою Національного університету «Одеська юридична академія» (протокол № 3 від 15 жовтня 2025 р.)

Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє : матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 14 листопада 2025 р.) / редкол.: Н. М. Бакаянова (гол.), І. О. Кісліцина, М. О. Кравченко [та ін.]. — Одеса : Юридична література, 2025. — 664 с.

ISBN 978—966—419—456—0

У збірнику містяться матеріали доповідей XV Міжнародної науково-практичної конференції «Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє», яка відбулася 14 листопада 2025 р. у Національному університеті «Одеська юридична академія». Доповіді учасників присвячені актуальним питанням адвокатури і здійснення адвокатської діяльності в Україні, історії адвокатури, діяльності Національної асоціації адвокатів України, проблемам і перспективам розвитку адвокатського самоврядування, правилам адвокатської етики та юридичній відповідальності адвокатів, зарубіжному і міжнародному досвіду організації та діяльності адвокатури.

УДК 347.965(477)(063)

Відповідальність за зміст та достовірність поданого матеріалу несуть учасники конференції, їхні наукові керівники та рецензенти, які рекомендували ці матеріали до друку.

ISBN 978—966—419—456—0

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2025

5. Постанова Верховного суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 26 листопада 2020 року у справі № 818/1718/17.
URL: <https://reyestr.court.gov.ua>

Науковий керівник: доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук, доцент *Кіслиця Ірина Олександрівна*

Донець К. О.

студентка 4-го курсу факультету
адвокатури та антикорупційної діяльності
Національного університету «Одеська юридична академія»

АДВОКАТСЬКА ТАЄМНИЦЯ: ПРАВОВІ ТА МОРАЛЬНІ АСПЕКТИ ЗБЕРЕЖЕННЯ КОНФІДЕНЦІЙНОСТІ

Адвокатська таємниця є одним із фундаментальних принципів адвокатської діяльності, що гарантує довіру між адвокатом і клієнтом. Вона виступає не лише юридичною гарантією ефективного захисту прав, свобод та інтересів особи, але й моральним обов'язком адвоката. У сучасних умовах цифровізації, зростання інформаційних ризиків та суспільного запиту на прозорість постає питання балансу між правовими вимогами конфіденційності та етичними стандартами професії.

Інститут адвокатської таємниці посідає центральне місце у системі гарантій незалежності адвокатури та забезпечення права на справедливий суд. Правова природа цього явища поєднує норми законодавства, професійної етики та загальнолюдські моральні принципи. Відповідно до статті 22 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі — Закон) адвокатська таємниця — це будь-яка інформація, що стала відома адвокату, помічнику адвоката, стажисту адвоката, особі, яка перебуває у трудових відносинах з адвокатом, про клієнта, а також питання, з яких клієнт (особа, якій відмовлено в укладенні договору про надання правничої допомоги з передбачених цим Законом підстав) звертався до адвоката, адвокатського бюро, адвокатського об'єднання, зміст порад, консультацій, роз'яснень адвоката, складені ним документи, інформація, що зберігається на електронних носіях, та інші документи і відомості, одержані адвокатом під час здійснення адвокатської діяльності [1].

Питання збереження адвокатської таємниці завжди залишається актуальним. Незважаючи на чіткі правові гарантії, виникають складнощі, пов'язані з можливим тиском на адвоката, його помічника або

стажиста під час розслідувань чи судових процедур, а також із необхідністю балансування між обов'язком конфіденційності та вимогами закону. Саме тому законодавець у пункті 2 частини першої статті 23 Закону чітко встановлює, що «забороняється вимагати від адвоката, його помічника, стажиста, особи, яка перебуває у трудових відносинах з адвокатом, адвокатського бюро, адвокатського об'єднання, а також від особи, стосовно якої припинено або зупинено право на заняття адвокатською діяльністю, надання відомостей, що є адвокатською таємницею» [1].

Морально-етичні аспекти адвокатської таємниці виступають невід'ємною складовою професійної діяльності адвоката, доповнюючи її правову природу. Вони визначають внутрішній обов'язок адвоката діяти чесно, лояльно та обережно, підтримуючи довіру клієнта і забезпечуючи захист його прав та гідності. Досліджуючи проблемні питання адвокатської діяльності, Храпенко О. О. зазначає: «Адвокат, як правило, діє як довірена особа того, кому надається правова допомога, саме тому дуже важливим є довірчі відносини з адвокатом. У цих відносинах міститься правова природа взаємодії адвоката з особами, які до нього звертаються, і, в той же час, закладається моральна сторона їх відносин, що, в загальному, виводить на проблеми легітимності адвокатської діяльності, включаючи і визнання» [2, ст. 296]. Саме в такому контексті адвокатська таємниця набуває подвійного значення: вона одночасно виступає як юридично закріплений обов'язок, гарантований нормами законодавства, і як моральний та етичний обов'язок, який покладає на адвоката відповідальність за збереження довіри клієнта, захист його прав, гідності та інтересів у процесі надання правової допомоги.

У сучасних умовах збереження адвокатської таємниці набуває додаткової складності через численні виклики практики та швидкий розвиток цифрових технологій. Незважаючи на чіткі правові та етичні стандарти, адвокати нерідко стикаються з ситуаціями, коли від них намагаються отримати інформацію, що підпадає під адвокатську таємницю, як під час досудового розслідування, так і в судових процесах. З огляду на це, питання ефективного поєднання правових гарантій і морально-етичних норм стає надзвичайно актуальним для забезпечення довіри клієнта та незалежності адвокатури.

Відповідно до п. 3 ст. 10 Правил адвокатської етики, розголошення відомостей, що складають адвокатську таємницю, заборонено за будь-яких обставин, включаючи незаконні спроби органів дізнання, слідства і суду допитати адвоката про обставини, що становлять предмет конфіденційності [3].

Практика Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури підтверджує важливість неухильного дотримання цього прин-

ципу. Так, у рішенні № VII-010/2020 від 25 липня 2020 року Комісія зазначила, що «без згоди клієнта адвокат не має права розголошувати або передавати будь-які відомості чи документи, які стали йому відомі у зв'язку з наданням правової допомоги» [4]. Цим рішенням підкреслено, що дотримання принципу конфіденційності є не лише професійним обов'язком адвоката, а й запорукою збереження довіри до інституту адвокатури та забезпечення права особи на справедливий суд.

Отже, адвокатська таємниця є не лише одним із базових принципів адвокатської діяльності, але й важливою гарантією реалізації права особи на захист та справедливий суд. Вона поєднує у собі юридичний, моральний та етичний виміри, утворюючи цілісну систему довіри між адвокатом і клієнтом. Дотримання принципу конфіденційності є необхідною умовою професійної незалежності адвоката та забезпечення авторитету адвокатури як інституту громадянського суспільства. Саме тому подальше вдосконалення механізмів правового регулювання і підвищення рівня етичної культури адвокатів має стати пріоритетним напрямом розвитку адвокатури в Україні.

Список використаної літератури

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05 липня 2012 року № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>
2. Храпенко О. О. Щодо етичних аспектів збереження таємниці клієнта адвокатом. *Правове життя сучасної України* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 17 вересня 2018 р.) / за ред. Г. О. Ульянової ; уклад.: О. В. Дикий, І. І. Братінов. Одеса : Гельветика, 2018. С. 295–297.
3. Правила адвокатської етики, затверджені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України від 09 червня 2017 року (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17#Text>
4. Узагальнення дисциплінарної практики кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури щодо адвокатської таємниці. Рішення № VII-010/2020 від 25.07.2020. URL: <https://vkdk.org/uzagalnennya-distiplinarnoji-praktiki-kvalifikatsijno-distiplinarnih-komisij-advokaturischodo-advokatskoji-tajemnitsi/>

Науковий керівник: асистент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» *Щербатий Роман Романович*

Бандурова В. С.

Етичні стандарти щодо адвоката: проблеми дотримання
та дисциплінарна практика 410

Баран А. С.

Професійна етика адвоката та медіатора: зміст
та співвідношення 414

Вареник В. О.

Адвокатська таємниця як основа професійної етики
та гарантія права на захист 418

Горовий В. С.

Професійна етика адвоката як моральний орієнтир сучасної
правової держави 420

Гаджисв А. М.

Софт скілс навички як складова професійної етики адвоката . . . 423

Гринюк К. О.

Етика адвоката в контексті відносин з клієнтом 426

Гудзюк Ю. Б.

Професійна етика адвоката у справах, пов'язаних
із корупцією 428

Джигирей В. В.

Етичні аспекти поведінки адвоката у судовому засіданні 432

Дмитрук Д. О.

Порушення принципу уникнення конфлікту інтересів
як підстава притягнення до дисциплінарної відповідальності . . . 436

Долженко Ю. В.

Проблема дотримання адвокатської етики у змагальному
процесі 439

Донець К. О.

Адвокатська таємниця: правові та моральні аспекти
збереження конфіденційності 443

Заборська К. А.

Ефективність адвокатської діяльності крізь призму довіри
клієнта та професійної етики 446

Загнітко А. В.

Конфлікт інтересів в адвокатській діяльності: етичні виклики
та шляхи їх подолання 449